

Hjelp av kognitiv terapi etter selvmordsforsøk

Kognitiv terapi har en positiv effekt i oppfølgingen av personer som har forsøkt å begå selvmord.

Selvmordsforsøk er en sterk risikofaktor for selvmord. De som har forsøkt å ta sitt eget liv, er derfor en gruppe som bør følges opp særlig nøye.

Nå har amerikanske forskere gjort en randomisert, kontrollert studie blant 120 selvmordsforsøkere (1). Etter en medisinsk eller psykiatrisk vurdering innen to døgn etter selvmordsforsøket ble pasientene randomisert til enten ti timer kognitiv terapi eller standard behandling.

I løpet av 18 måneders oppfølging hadde de i intervensjonsgruppen halvparten så stor risiko for å gjøre et nytt selvmordsforsøk som pasientene i kontrollgruppen (hasardratio 0,51; 95 % KI 0,26–0,99). Dette kan henge sammen med at de rapporterte mindre håpløshet og hadde lavere depresjonsskårer. Det var imidlertid ingen forskjeller mellom de to gruppene med hensikt på forekomst av selvmordstanker.

– Det har vært vanskelig å vise at spesifikke terapier har gitt redusert forekomst av gjentatt selvmordsforsøk. Denne studien er derfor viktig, selv om reduksjonen bare så vidt er signifikant: Det lave antallet pasienter gjør det vanskelig å påvise forskjeller med styrke, sier professor Berit Grøholt ved Senter for psykisk helse barn og ungdom, Ullevål universitetssykehus, avdeling Sogn.

– Metoden kognitiv atferdsterapi beherskes etter hvert av mange i Norge. Det

– Spesifikk terapi reduserer faren for nye selvmordsforsøk, sier barnepsykiater Berit Grøholt. Foto Tom A. Kolstad/SCANPIX

nye er at man fokuserer spesifikt på tanker, følelser og atferd som ledet opp til selvmordsforsøket. Dette er derfor en fleksibel behandlingsmetode som kan settes ut i livet i klinisk virksomhet. Terapien ble forlenget utover ti timer, til pasientene taklet hovedproblemer sine. Langt flere av dem som fikk kognitiv atferdsterapi fullførte behandlingen, og vi kan derfor anta at den var meningsfull for pasientene og gav dem en følelse av at problemene var overkommelige selv om ytre vansker bestod, sier Grøholt.

Eline Feiring

eline.feiring@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Brown GK, Ten Have T, Henriques GR et al. Cognitive therapy for the prevention of suicide attempts: a randomized controlled trial. *JAMA* 2005; 294: 563–70.

Amerikanske leger i ny rolle

I USA er det duket for en ny mulig interessekonflikt, nemlig for leger som gir råd til investorer.

Tradisjonelt er det forholdet til den farmasøytiske industrien og bioteknologiindustrien som ligger bak mulige interessekonflikter for leger og andre helsearbeidere. I *JAMA* ble det nylig omtalt et annet mulig minifelt som er mindre kjent og trolig mer fremmed for norske medisinerere (1, 2).

I økende grad brukes leger som konsulenter på de fleste områder som er interessante for investorer, og det antas at hver tiende amerikanske lege har bidratt til dette i større eller mindre grad. Størst andel er det blant leger med direkte tilknytning til akademiske institusjoner. Ett enkelt investeringsfirma reklamerer med at det har kontrakts-

messig avtale med 60 000 amerikanske leger (av totalt 700 000 leger i USA) (1).

Det er særlig to slags informasjon investorene ønsker. Det ene er antydninger om hvordan utviklingen går for nye eksperimentelle legemidler og annen medisinsk teknologi, det andre er hvordan de som står bak utviklingen, best kan stå imot eventuelle innvendinger og hindringer som legemiddelmyndighetene vil kunne komme med.

Geir W. Jacobsen

geir.jacobsen@ntnu.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Topol EJ, Blumenthal D. Physicians and the investment industry. *JAMA* 2005; 293: 2654–7.
2. When doctors advise investors. *New York Times* 17.8. 2005.

Sammenheng mellom eksem og lungekreft?

Tidligere studier har vist at pasienter som har hatt eksem, har lavere risiko for lungekreft. Studiene har imidlertid vært små, og man har ikke hatt mulighet til å kontrollere for røyking.

I en ny pasient-kontroll-studie ble om lag 3 000 personer som rapporterte at de hadde hatt eksem, sammenliknet med 3 000 kontrollpersoner fra 16 områder i sjuland (*Am J Epidemiol* 2005; 162: 542–7). Det viste seg at eksempasientene hadde lavere odds for lungekreft etter justering for alder, kjønn, studiested og kumulativ tobakksrøyking (OR 0,6; 95 % KI 0,5–0,8). De som rapporterte å ha fått behandling for eksem, hadde lavere oddsratio enn de som ikke hadde fått slik behandling.

Studien styrker grunnlaget for å hevde at det er en reell invers sammenheng mellom eksem og risikoen for lungekreft. Forfatterne mener at den negative sammenhengen er relativt stor og kan være av klinisk betydning. Endret immunfunksjon ved atopiske og allergiske tilstander kan spille en rolle ved etiologien ved lungekreft.

Liten risiko for hepatitt ved endoskopi

Det er uklart om endoskopi kan overføre hepatitt C-virus (HCV). Nå har italienske forskere gjort en prospektiv kohortstudie blant ca. 9 000 HCV-negative pasienter (*Ann Intern Med* 2005; 142: 903–9). 92 % av pasientene ble retestet for HCV-infeksjon seks måneder etter endoskopien.

Alle som fikk utført endoskopi, forble HCV-negative seks måneder etter prosedyren. Heller ingen av de 900 pasientene som ble endoskopert med samme endoskop som var blitt brukt hos HCV-bærere, ble HCV-positive.

Antibiotika reduserer dødeligheten ved nøytropeni

Bakterielle infeksjoner er en viktig årsak til sykdom og død hos pasienter med nøytropeni etter kjemoterapibehandling ved kreft. Studier har vist at antibiotikaprofylakse er effektivt for å redusere insidensen av infeksjoner, men ikke gir redusert dødelighet.

Nå har israelske forskere gjort en meta-analyse av 95 randomiserte kontrollerte studier som omfattet over 9 000 afebrile nøytropene pasienter (*Ann Intern Med* 2005; 142: 979–95). Det viste seg at antibiotikaprofylaksen reduserte dødeligheten signifikant sammenliknet med placebo eller ingen behandling (RR 0,7; 95 % KI 0,5–0,8).